

Recull de citacions d'escuraflascons becfí (*Phalaropus lobatus*) a l'Empordà. V2.

Àlex Ollé Torner, Carlos Alvarez-Cros

Escuraflascons becfí (*Phalaropus lobatus*). Estany Europa, PNAE. Agost, 2005.

Foto: Pere Serrano

Comitè Avifaunístic Empordanès (CAE): Carlos Alvarez-Cros, Joan Budó Ricart, Gerard Dalmau Bonet, Miguel Ángel Fuentes Rosúa, Joan Ventura Linares.

Citació recomanada: Ollé, À., Alvarez-Cros, C. 2024. Recull de citacions d'escuraflascons becfí (*Phalaropus lobatus*) a l'Empordà. V2. Comitè Avifaunístic Empordanès.

Espècie que nidifica de forma molt extensa a les zones àrtiques i subàrtiques que van d'Alaska, Canadà i Groenlàndia, fins Escandinàvia, Rússia, Sibèria i les Aleutianes (Harrisson, 1985). Hivernen principalment vora el tròpic, en especial a latituds baixes de l'hemisferi sud durant l'estiu austral. Destaquen principalment tres grans zones d'hivernada com són el sud-est de les costes de l'oceà Pacífic, davant les costes del Perú, el sud-est de l'oceà Atlàntic, davant les costes de l'oest africà, nord-oest de l'oceà Índic, al mar d'Aràbia i certes zones del sud-est asiàtic. Les poblacions més pròximes al nostre territori es situarien al nord i oest d'Escòcia, amb 20 mascles reproductors censats l'any 2007 (Holling, 2010).

Tant a Catalunya com a la resta de la península Ibèrica, el patró fenològic indica un pas regular especialment en el post-nupcial i per la vessant mediterrània, encara que de forma molt escassa. Els indrets més favorables, i per tant on es concentren la majoria d'observacions, corresponen al Delta de l'Ebre i diferents zones d'ambients salobres de Múrcia, Alacant, Cadis i Huelva.

Vayreda (1883) el citava ja com una raresa al litoral gironí a finals del segle XIX tot i que en hiverns molt rigorosos i excepcionals. Sargatal i Llinàs (1978) es feien ressò de l'única dada bibliogràfica, també hivernal, de primers de desembre de 1963.

LLISTAT DE CITACIONS

Les citacions homologades pel CAE figuren en lletra de color blau.

1 ex. l'1.XII del 1963 a Roses (Pons, J. R.). (Pons, 1964).

1 ex. l'1.III del 1990 a l'estany del Cortalet, PNAE (Motje, LI.). (SEO, 1990).

1 ex. juvenil del 30.VIII al 20.IX del 2001 als estanys del Matà, PNAE (Montràs, T., Martí-Aledo, J., Jiménez, M., Sanz, J. R.). Citació homologada pel CAE (Alvarez i altres 2007b)

1 ex. juvenil del 21.VIII al 27.VIII del 2005 als estanys Europa, PNAE (Neale, D.). Citació homologada pel CAE. (Alvarez i altres 2007a).

2 exs. el 7.IX del 2010 a l'estany de la Rogera, PNAE (Clarabuch, O., Valverde, D.). (Montràs, Ollé i Roca, 2010)

1 femella, del 2.V.2014 al 6.V.2014 al Matà i als estanys Europa, PNAE (Sendrós, J., Goy, J., Faus, J., Bonet, M. i altres). Citació homologada pel CAE. (Alvarez i altres, 2015)

1 mascle adult, del 12.VIII.2014 al 16.VIII.2014 a l'estany Europa, PNAE (Saguer, G., Matesanz, R., Casas, M., Martínez, G.). Citació homologada pel CAE. (Alvarez i altres, 2015)

A l'Empordà, aquesta espècie és una veritable raresa i només s'ha efectuat un total de set citacions històriques, totes elles efectuades als aiguamolls alt-empordanesos. Només s'ha datat quatre dels vuit exemplars, essent dos juvenils de l'any i dos adults. Quatre de les set observacions es realitzen al pas migratori post-nupcial, dues de pre-nupcials i una en període hivernal. Malgrat que aquesta última, dels anys 60, correspondria estadísticament a dates més pròpies d'escurafascons becgròs (*Phalaropus fulicarius*), també és cert que aquesta espècie és citada a Catalunya com a hivernant excepcional al delta de l'Ebre (ICO, 2024). En tot cas, i ja que, a més, aquestes dues espècies en plomatge hivernal són molt semblants, aquesta citació s'ha de prendre amb moltes reserves.

AGRAÏMENTS

Volem agrair a tots els observadors les citacions realitzades i registrades, ja que sense el seu esforç no s'hauria pogut portar a terme aquest recull. També a Pere Serrano per haver cedit la fotografia que il·lustra el text.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

Alvarez, C., Budó, J., Dalmau, G., Fuentes, M. A., Ventura, J. 2015. 9è Informe d'homologació de citacions del Comitè Avifaunístic Empordanès. Comitè Avifaunístic Empordanès. www.comiteempordanes.org/Homologacions/9e_Informe_homologacio.pdf

Alvarez, C., Burgas, A., Capalleras, E., Feliu, P., Martí-Aledo, J., Ollé, A. 2007a. 1r Informe d'homologació de citacions del Comitè Avifaunístic Empordanès. Comitè Avifaunístic Empordanès. http://www.comiteempordanes.org/Homologacions/1r_Informe_homologacio.pdf

Alvarez, C., Burgas, A., Capalleras, E., Feliu, P., Ollé, A. 2007b. Segon informe d'homologació de citacions del CAE. http://www.comiteempordanes.org/Homologacions/2n_Informe_homologacio.pdf

Harrisson, P. 1985. Seabirds: an identification Guide. A & C Black (publishers) Limited, 37 Soho Square, Londres.

Holling, M. 2010. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2007. 2-52 British Birds 103.

ICO. 2024. SIOC. Barcelona. Institut Català d'Ornitologia. <https://www.sioc.cat/fitxa/PHALOB>

Montràs, T., Ollé, A., Roca, A. 2010. Ocells de l'Empordà. www.frontera.cat

Pons, J. R. 1964. Sección breve (Notas). Ardeola, 9: 135-159. Madrid, SEO.

SEO. 1990. Noticiario Ornitológico. Ardeola 37 (2): 325-352. Madrid, SEO.

Sargatal, J., Llinàs, R. 1978. Els ocells de l'Empordà. Figueres. Centre Excursionista Empordanès.

Vayreda, E. 1883. Fauna Ornitológica de la Provincia de Gerona. Girona, Paciano Torres.